

VÆKST

2022 – uge 36

Vigtige behandlinger i vinterrapsen i den kommende periode

Igen i år oplever vi meget store forskelle i vinterrapsens udvikling her fra begyndende vækststart. I nogle marker (marker sået frem mod ca. 20. august og på lokaliteter med samtidig tilpas fugt) står vi overfor en vækstregulering på rapsens 4-6 løvbladstadie. I andre marker (marker sået efter ca. 20. august og/eller marker sået i meget tørre såbede) kæmpes der med uensartet fremspiring og meget små planter, som er ekstra udsatte for skadedyrsangreb. Håbet er her, at der i disse dage falder noget regn – på en god måde – og ikke som skybrud, som desværre også har ødelagt nogle vinterrapsmarker på enkelte lokaliteter i år.

De sent såede marker og marker med meget tørre såbede har en langsommere udvikling, hvorfor man skal være ekstra opmærksom på at tjekke dem løbende for angreb af skadedyr (rapsjordlopper, trips, kålbladhvepselarver, snegle m.v.). Intet må holde disse marker tilbage i denne periode, og der skal "kæles" for dem – det gælder både rettidig bekæmpelse af spildkorn/-græs (kornets 1-2 bladstadie/græssets 2-3 bladstadie), skadedyr og evt. ekstra N-tildeling. Ligeledes vil det i uensartede og/eller sent såede marker være aktuelt/nødvendigt med en splitbehandling med Belkar for at dæmpe ukrudtet fra rapsens 3 løvbladstadie og derved hjælpe rapsens konkurrenceevne.

Rapsjordlopper skal ofte bekæmpes to gange

Rapsjordlopper kan forvolde skade på to måder. De voksne rapsjordlopper kan æde af planterne i fremspiringsfasen, så planterne hæmmes og plantebestanden udtyndes. Hen i oktober kan rapsjordloppernes larver angribe bladstilke og stængler så voldsomt, at planternes vækst hæmmes og ligner små "buske" i foråret ved vækststart. Hold markerne under daglig observation **frem til rapsens 4-5 løvbladstadie, og anvend enten 0,2 l/ha Mavrik eller 0,2 kg/ha Lamdex med det samme, der kan ses bid af rapsjordlopper/sug af trips**. Intet må holde rapsen tilbage i den første vigtige vækstfase.

Billedet til højre viser angreb af både rapsjordlopper (huller inde i bladpladerne) og snegle (bid i bladkanterne) i en svagt udviklet vinterrapsmark i denne uge – behandling "her og nu" mod rapsjordlopper og snegle er helt afgørende for rapsens videre vækst. Dernæst skal sikres, at der er tilstrækkelig kvælstof til rådighed ved de øverste spæde rødder.

Ukrudtsbekæmpelse med Belkar mod især kamiller og storkenæb

Uanset om der er anvendt Clomazon/Kalif lige efter såning eller ej, bør Belkar tages i brug i efteråret målrettet især **kamille og storkenæb**. Midlet har samtidig effekt på flere andre arter bl.a. kornblomster, hyrdetaske, valmue og burresterne.

Belkar kan kun blandes med skadedyrsmidler og bredsprektrede mikronæringsprodukter som EPSO Microtop og YaraVita BRASSITREL, og **må ikke** blandes med ukrudts-, vækstregulerings- og svampemidler samt Bor 150 MEA.

Hvordan bør Belkar anvendes?

I uensartede marker / sent udviklede marker skal der foretages en splitbehandling med Belkar. Kør med 0,25 l/ha Belkar, når **alle** rapsplanter i marken har udviklet mindst 3 løvblade. Denne behandling skal følges op ca. 3 uger efter med samme dosering (0,25 l/ha Belkar. En af splitbehandlingerne kan ofte kombineres med bekæmpelse af rapsjordloppernes larver med 0,2 kg/ha Lamdex. Så længe der er god vækst i raps og ukrudt, vil det være aktuelt at anvende Belkar, selvom det eventuelt bliver sent efterår, inden den afsluttende behandling kan foretages. Belkar virker ned til få graders varme, men der bør ikke behandles i perioder med frost. Midlet virker bedst ved gennemsnitstemperaturer på omkring 7-8 °C. Tilstrækkelig og sikker effekt på bl.a. kamille og storke-/hejrenæb kræver 0,4-0,5 l/ha Belkar i alt.

I ensartede marker, der pt. har udviklet 3-4 løvblade er det forekomsten af evt. storke-/hejrenæb, der skal afgøre, om der skal foretages en splitbehandling eller ej. Er der mange storke-/hejrenæb bør der anvendes en splitbehandling og den første splitbehandling med 0,25 l/ha Belkar skal foretages snarest muligt og følges op med sidste splitbehandling primo oktober.

Billedet til højre viser en mark fra denne uge med 3-4 løvblade og med mange storke-/hejrenæb, hvor en første splitbehandling med Belkar skal foretages hurtigst muligt for at sikre tilstrækkelig effekt på storke-/hejrenæb.

Hvis der vurderes behov for en vækstregulering i marker med pt. 3-4 løvblade, hvor der anvendes splitbehandling med Belkar, bør vækstreguleringen placeres indimellem de to Belkar-behandlinger med mindst én uge imellem hver af sprøjtningerne.

I ensartede og samtidig tidligt udviklede marker, som inden længe har udviklet mindst 6 løvblade på alle rapsplanter, bør der behandles en enkelt gang med 0,45-0,5 l/ha Belkar. En evt. vækstregulering bør være foretaget/skal foretages først, og Belkar må tidligst anvendes en uge efter (og tidligst på rapsens 6 løvbladstadiet).

Spildkorn og græsukrudt

Er der ikke Kerb til rådighed, skal der sikres tilstrækkelig effekt med høj dosis Focus Ultra på rajgræsser og agerrævehale med 2 blade. Se nedenstående tabel 1 for nødvendig dosis af Focus Ultra. Husk altid 0,5 l/ha Dash sammen med Focus Ultra. Ved mere end 0,5-0,7 l/ha Fokus Ultra er der samtidig god effekt på spildkorn. Er der etableret vinterraps efter frøgræs, bør der også anvendes Focus Ultra uanset Kerb eller ej.

Agil kan med fordel anvendes, hvis der kun er behov for at bekæmpes spildkorn. Kør på kornets 1-2 bladstadiet med 0,2-0,4 l/ha Agil – laveste dosis hvis vårbyg med 1 blad. Tilsæt 0,15 l/ha spredklæbemiddel ved doser < 0,25 l/ha.

Bemærk, at hverken Focus Ultra eller Agil har effekt på enårig rapgræs og væselhale.

Tabel 1. Uddrag fra Planteværn Online, juli 2022. Nødvendig dosis af Focus Ultra mod græsser med maks. 2-3 blade.

Græsukrudsart	Effektmål (%) anbefalet afhængig af antal pl./m²			Beregnet nødvendig dosis (l/ha) ved valgt effektmål, afhængig af antal pl./m² på ukrudt med maks. 2-3 blade*					
				10	40	150	10	40	150
	10	40	150	Fokus Ultra + 0,5 l/ha Dash			Agil		
Alm. rajgræs	85	90	90	1,0	1,3	1,3	Nødvendig dosis er ikke tilladt		
Alm. rajgræs, ALS-resistent	95	95	96	1,8	1,8	2,0			
Ital. rajgræs	85	90	90	1,0	1,3	1,3			
Ital. rajgræs, ALS-resistent	95	95	96	1,8	1,8	2,0			
Alm. rapgræs	85	90	90	1,8	Nødvendig dosis er ikke tilladt				
Agerrævehale	85	90	90	1,0	1,3	1,3	0,43	0,43	0,56
Agerrævehale ALS-resistent	95	95	96	1,8	1,8	2,0	Nødvendig dosis er ikke tilladt		
Gold hejre	85	90	90	1,0	1,3	1,3			

*Maks. tilladte dosis Agil er 0,74 l/ha, alternativ som splitbehandling med maks. 2 x 0,37 l/ha. Maks. tilladte dosis Focus Ultra er 2,0 l/ha. Maks. én behandling pr. sæson.

Vækstregulering i efteråret

Som udgangspunkt vil det være velgødede, ensartede og tidligt såede marker på lokaliteter med tilstrækkelig fugt og/eller marker med højt plantetal (>40 pl./m²), som har det største behov for vækstregulering set i forhold til forebyggelse af udvintringsskader. I alle stærke og ensartede marker vil der dog ofte være en række positive sideeffekter ved vækstregulering, såsom styrket rodudvikling, stærkere stængler og ikke mindst "ensartethed" i afgrødens vækstform fra det tidlige forår. Sidstnævnte er af betydning for målrettede rettidige indsatser efter behov mod bl.a. skadedyr og svampe. **En effektiv vækstregulering skal foretages på rapsens 4-5 løvbladstadie**, men bør aldrig foretages på stressede planter.

Tabel 2 viser vores anbefalede vækstreguleringsmidler i efteråret. Caryx foretrækkes i meget kraftige marker. Caryx og Juventus er ikke omfattet af triazolregnskabet.

Tabel 2. Anbefalede vækstreguleringsmidler i efteråret i vinterraps.

Skadevolder/problem*	Middel	Dosis, l/ha**	Bemærkninger
Vækstregulering (sideeffekt mod rodhalsråd)	Caryx	0,5-0,7	Hvis behandling i efteråret, må der maksimalt anvendes 0,7 l/ha efterår hhv. 0,7 l/ha forår.
Vækstregulering (sideeffekt mod rodhalsråd og ved meget sen behandling desuden mod lys bladplet)	Juventus 90	0,5-0,7	Maks. 2 behandlinger pr. sæson.

*Bedst effekt af vækstregulering opnås ved behandling på rapsens 4-5 løvbladstadie.

**Højeste dosis anbefales i tidligt såede, kraftige marker og/eller hvis markerne udvikler mere end 5 løvblade, inden vækstregulering foretages.